

Oponentský posudek diplomové práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. ak. mal. Ivan Špírk

Oponent diplomové práce: PhDr. Martin Raudenský, Ph.D.

Autor diplomové práce: Martin Jeřábek

Učitelství výtvarné výchovy pro SŠ a ZŠ, Čj-Vv, prezenční studium

Název práce: Experimentální poezie a její odrazy ve výtvarném umění

Předložená diplomová práce Martina Jeřábka je rozdělena do tří hlavních částí: část teoretická, část didaktická a část vlastní výtvarné tvorby.

Teoretickou část tvoří přehledová řada kapitol věnovaných tématu experimentální poezie. Práce je založena na logicky členěné struktuře, je doplněna podrobným poznámkovým aparátem a bohatým obrazovým doprovodem. Text vykazuje diplomantův vhled a zaujetí danou problematikou. Obsáhlý seznam studijních zdrojů včetně zahraničních titulů tvoří základ pro zdařilou sumarizaci tématu. Autor během výkladu postupuje napříč dějinami umění i literatury. Zvláštní ocenění, z hlediska autorského vkladu, zasluhuje kapitoly věnované poválečné zahraniční tvorbě, respektive současné podobě domácí scény experimentální poezie. Z hlediska formy oceňuji snahu dát výsledné podobě práce charakter knihy (oboustranný tisk, předěly mezi jednotlivými textovými oddíly). Přiložené CD zahrnuje navíc zvukové ukázky. Vhodné je také členění dvoustran na sudou stranu, věnovanou hlavnímu textu a lichou stranu, využitou k poznámkovému aparátu a reproduktivním obrazového materiálu. V této souvislosti, a při vědomí množství úsilí a energie autorem do publikace vložené, je škoda, že konečné vyznění oslabuje nevhodná volba titulkového písma i způsob vazby (plastový kroužek lze nahradit drátěným, laminace působí velmi lacině).

Didaktickou část tvoří tematická řada sedmi projektů doplněna dalšími náměty, ve kterých autor rozvíjí uplatnění písmového znaku v širší vizuální kultuře práce. Jde o náměty nápadité a tvořivé (viz též zdařilé přílohy), poněkud však chybí realizační závěry a hodnocení realizovaných projektů.

Ve výtvarné části práce diplomant představuje průřez svojí dosavadní tvorbou v oblasti vizuální poezie. Autor ve vlastních kompozicích často využívá postupů rozvolnění základních, a tudíž tradičních, typografických struktur. Tento tvořivý princip je s tématem vizuální poezie spjat od jeho počátků, jak ostatně autor poučeně dokladuje ve výkladové části práce. Novou vlnu zájmu o dekonstrukci typografických prostředků vyvolal v 90. letech 20. století rozvoj digitálních technologií DTP (odkazuji například na knihu Poynora, R. *Typography Now: The Next Wave*). Grafické rozhraní počítačových editorů tuto dříve pracnou metodu nebývale zjednodušilo a tudíž i zpřístupnilo. To kromě kladů přináší i řadu úskalí v odosobnění a mechanizaci procesu tvorby. Diplomant představuje řadu směřující od drobných hříček až k prostorovým realizacím. Na závěr pak předkládá výběr čtrnácti obrazových básní, které tvoří celek – sbírku. Tyto kompozice jsou založené na formátu čtverce a kontrastní barevnosti. Z předloženého souboru jsou k tomu osobnímu vkusu nejbližší drobné neokázalé autografované hříčky (str. 124–125). Konečný cyklus působí poněkud nesourodě a ve způsobu nakládání s písmovou materií (zvláště tam, kde je užitý princip množování a vrstvení jednotlivých liter) necitlivě a mechanicky. Přimlouval bych se za pečlivé ošetření diakritických znamének, které při kompresním prokladu a následném vrstvení často vytváří neorganické srostlice.

Navrhuji, aby při obhajobě diplomant osvětlil:

1. Podle jakých kritérií volil autory pro svůj výběr?
2. Upřesnit závěry a hodnocení realizovaných didaktických projektů?
3. Jaké aspekty podle autora charakterizují podobu aktuální scény vizuální poezie?

Práci doporučuji jako diplomovou práci k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře

Klasifikace: velmi dobře